

**Gartne-
riet i
Søsted**

13. Årgang nr. 1 2013

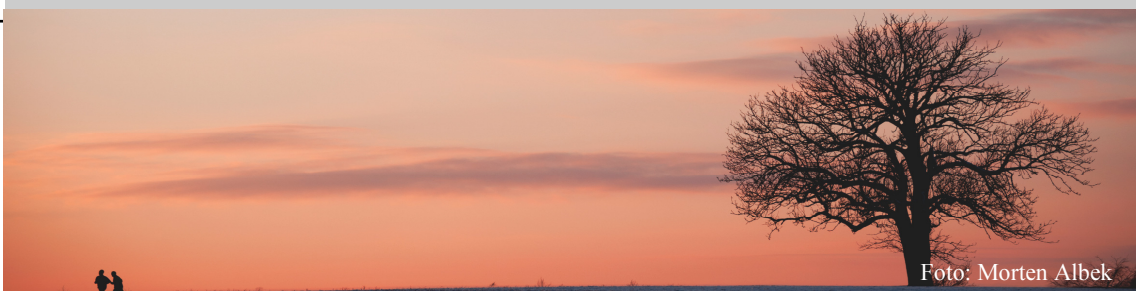
FÆLLED

BLADET

FRELTOFT, LUMBY & SØSTED

EN EPOKE AFSLUTTES I 2013

REDAKTIONEN OG BESTYRELSEN

Anders Kjær, ansvarshavende redaktør, tlf: 2752 2674, andkjaer@hotmail.com
Svend Johnsen, tlf: 6590 2575, svendjohnsen@gmail.com
Age Spejlberg Hansen, tlf: 6590 1772, spejlberg@privatmail.dk
Finn Ekelund, grafisk tilrettelæggelse, tlf. 6590 2501, finn.ekelund@aarslevnet.dk
Jørgen Ejnar Knudsen, distributør, tlf: 6590 2347

clausengrafisk

Tryk: Clausens Grafisk

Formand og kasserer
Svend Johnsen,
Mosevej 17, tlf. 6590 2575
svendjohnsen@gmail.com

Suppleant
Age Spejlberg Hansen
Freltoftevej 45, tlf: 6590 1772
spejlberg@privatmail.dk

Hans Tophøj Bork
Freltoftevej 27, tlf. 6590 1947
htb@axios.dk

Suppleant
Kurt Bager,
Freltoftevej 8, tlf: 6590 1020
kurtognina@hotmail.dk

Sekretær
Vagn Aaberg
Birkebjergvej 1, tlf. 6590 2061
vagn.aaberg@post.cybercity.dk

Bestyrelsesmedlem
Jørgen Ejnar Knudsen,
Freltoftevej 16, tlf: 6590 2347
jjk@knudsen.mail.dk

Bestyrelsesmedlem
Lene Damsgaard,
Freltoftevej 41, Tlf. 6590 1740
jimmy.staal@gmail.com

Redaktør
Anders Kjær
Freltoftevej 18, 2752 2674
andkjaer@hotmail.com

FÆLLEDEN er en fælles landsbyforening for Freltofte, Lumby & Søsted, hvor alle er velkomne – uanset alder, køn, stand, religion, etnicitet, partitilhørsforhold & bopæl.

Fælledens formål er at fremme, dyrke og styrke lokalfællesskabet gennem forskellige sammenkomster og kulturelle arrangementer.

Kontingentet er i 2013 **100 kr.** Medlemmer, der får postsendt Fæled Bladet, skal i 2013 betale 50 kr. ekstra for porto.

Kontingentet kan indbetales kontant til et bestyrelsesmedlem, eller via netbank i SYDBANK Nr. Lyndelse-afdeling, reg. nr.: **6845**, konto-nr.: **2 3 4 5 6 7 8**

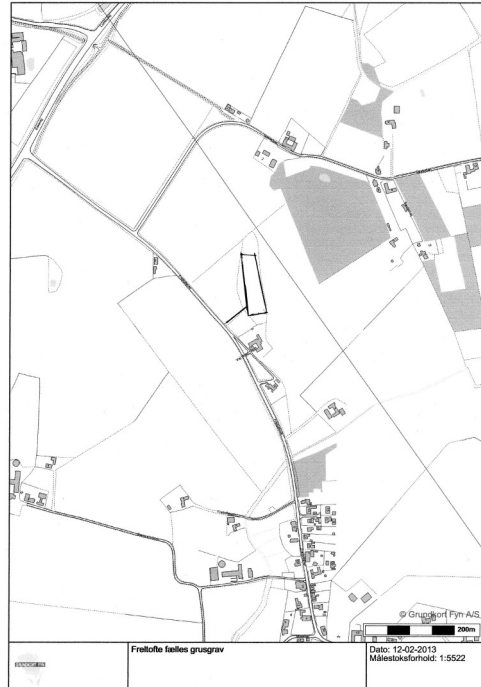
Freltoftes fælles grusgrav

Indledes en ny æra for området i 2013?

Der findes i Freltofte et område ved Freltoftevej 5, som fra gammel tid tjente som forsyningsplads for Freltoftes borgeres behov for grus. Der må ikke længere brydes grus på stedet, men området har i mange år tjent som legeplads for byens børn, og de lokale spejdere har ligeledes fra tid til anden anvendt område til diverse formål.

Grusgraven har den specielle status ikke at tilhøre en specifik juridisk enhed, men tilhører fra gammel tid Freltoftes borgere i fællesskab.

I forbindelse med at Fælleden har fået opsagt lejemålet på fælleden i Freltofte ved Freltoftevej 43 har foreningen overvejet om grusgraven kan opfriskes til at være et samlingssted for forskellige aktiviteter for områdets beboere. Dette skal naturligvis ske i respekt for, at området er fælleseje og derfor til enhver tid kan anvendes af alle byens borgere. Som det fremgår af fotografierne er områ-

Grusgraven og adgangsvejen indtegnet på kortet nord for Freltofte
Kilde: Fåborg-Midtfyn Kommune

Grusgraven i sin vinterdragt. Foto: Anders Kjær

Indgangsvejen set fra Freltoftevej

Foto: Anders Kjær

det 'sprunget i skov' og adgangsvejen er i dag svært tilgængelig, så der skal udføres en del arbejde for at området igen kan få en praktisk betydning som samlingssted.

På grund af den særlige ejer konstruktion er der ingen, man skal søge tilladelse hos for at gøre området til et samlingssted, men i Fælledens bestyrelse vil vi tillade os at gå ud fra, at Freltoftes borgere ingen indvendinger vil have mod et eventuelt projekt med dette formål.

For mange år siden var det Freltoftes Oldermandslaug, der på byens vegne styrede

udnyttelsen af området, og på det seneste møde til kyndelmisse bifaldt medlemmerne, at Fælleden kunne forestå en eventuel renovering af området. Kommunen har mulighed for at gøre området til kommunal ejendom, hvis dette ønskes, men vi synes, at det er morsomt at bevare området (matrikel nr. 55, Freltofte By) som fælleseje og håber, at alle byens borgere er enige i denne indstilling

Fælledens bestyrelse har endnu ikke besluttet omfanget af renoveringen af området, men Fælled Bladets læsere skal løbende blive orienteret om udviklingen. Der er foreløbigt planlagt en picnic til stedet d. 17. maj kl. 17, hvor deltagerne selv medbringer madkurv.

-Svend Johnsen

www.nrsoeby-polstring.dk

Nr. Søby Auto/møbelpolstring

Medlem af Landslauget for Autosadelmagere og møbelpolstre

Bo Thuelund - Gartnervænget 8 - Nr. Søby - 5792 Årlev - 6590 2007 - 2343 6307

Nyboe Kro er stadig på landkortet

Desværre nu kun som selskabslokale

Vi var mange, der glædede os, da Brian Jessen og John Trier Lauridsen startede Nyboe Kro & Selskabslokaler ApS, og bygningen genopstod som kro i 2009. Der har været mange flotte arrangementer siden bl.a. med Arne Lundemann og Richard Ragnvald, og kroen havde i en periode åbent fra torsdag til

og med søndag og med mulighed for take away. Alt syntes at gå storartet, men det er en benhård branche og driftsselskabet gik første gang konkurs i 2011 og nu igen i 2012.

Bygningen ejes af John Trier Lauridsen og drives nu som selskabslokale, hvor man kan leje sig ind til selskaber og andre arrangementer.

Fælleden er glad for at kunne holde sin generalforsamling på stedet d. 10. februar 2013

-Svend Johnsen

Foto: Anders Kjær

Møllegaardens Vinimport

Alsacevine på toppen

Røde og hvide topkvalitetsvine fra Alsace, Cotes du Rhône, Rivesaltes og Toscana
Sdr. Højrupvejen 28, 5750 Ringe
www.mg-vin.dk E-mail: hb@mg-vin.dk Tlf, 66 17 68 00 Mob. 20 86 46 86

Gartneriet I Søsted

I Søsted ligger der en vaskeægte familievirksomhed.

Tekst og foto:
Anders Kjær

Bent og Bodil Møllegaard Nielsen overtog i 1972 gartneriet på Søstedvej, der dengang bestod af 4000 m² drivhuse. En del af de ældre huse blev revet ned, men en del står den dag i dag, selvom de efterhånden er 50 år gamle. Starten var noget hård, idet vinteren 1972-73 var meget kold, og energikrisen startede umiddelbart efter. Bent husker, at det første læs olie de købte, kostede ca. 140 kr. per ton, mens det næste kostede over 500 kr.

Begonia planter har gennem århundreder været populære pottedplanter i Danmark. Både fordi de trives i det klima de kan få i vores stuer, men måske lige så meget fordi de er så nemme at formere. Man lægger blot en bladstump på overflade af fugtig pottemuld, og ganske kort derefter begynder en ny plante at vise sig.

Bent og Bodil Nielsen har gennem mere end 40 år drevet Gartneriet Søsted. Bag dem ses et udvalg af deres Begonia Rex planter, der sælges for deres flotte blade.

Inge Nielsen fra Freltoftevej 26 er en af "de nye" i gartneriet, da hun "kun" har været der i 6 år.

Men de overlevede, og over årene er der løbende blevet bygget til, og i dag har de ca. 10.000 m² under glas. Bodil lagde sin gerning som smørebrødsjomfru til side, og gav sig sammen med Bent til at dyrke og klippe i tonsvis af snitgrønt. Hovedkulturen var dengang planten Plumosus, der er af aspargesfamilien, og som danner nogle fine bregnelignende blade. Plumosus har gennem tiderne dannet en flimrende grøn baggrund for mangen en brudebuket eller bordpynt. Med tiden kom der andre kulturer ind, og specielt Begonia potteplanter har vundet indpas i gartneriet.

Begonia er en stor slægt, der bl.a. sælges som blomstrende julebegonier med flotte røde blomster og i en mangfoldighed af farver til krukkeudplantning i den varme del af året. Men den type Begonier som Bent og Bodil specielt har kastet sig over, Begonia

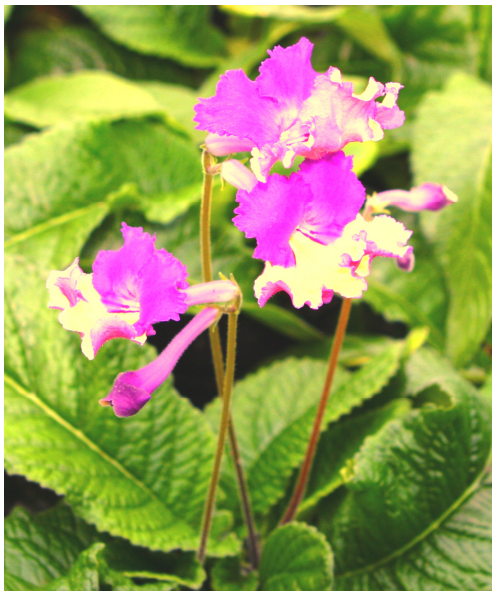
Rex, sælges primært for deres flotte blade. Der findes voldsomt mange sorter af Begonia i verden, og Bent anslår at hans samlermani efterhånden har skaffet ham en samling på

TØMRERMESTER

**René
Munck** ApS

Jasminvænget 1 · 5792 Årslev
Tlf. 6590 2209 · Mobil 2022 7209

Bent og Bodil har været lidt smarte. De har fået denne gul-blå Streptocarpus opkaldt efter den svenske Dronning Sylvia, og den sælges nu livligt til det svenske marked. En gammel-rosa variant er opkaldt efter datteren Anita, og deres julebegonia er opkaldt efter Bodil selv.

over 200 forskellige sorter. Gartneriet dyrker desuden en hel del andre planter både for deres blomster og deres flotte blades skyld. I løbet af et år ryger der ikke færre end ca. 800.000 planter ud af porten til det danske og internationale marked

Over årene kom der også børn til i familien, og de voksede op i gartneriet. Bodil fortæller, at når børnene var syge så blev der hentet en madras over i gartneriet, så forældrene kunne passe både syge børn og planter på samme tid. Og det lader til at forældrenes grønne fingre har smittet af på børnene, fordi to af de voksne børn, Lennarth og Anita, arbejder nu i gartneriet, mens den tredje, Rune, arbejder som gartner på Søby Søgård. Så nu er det af og til et af de 9 børnebørn, der får hentet en madras ind på kontoret når de er syge. Indtil for nyligt boede Bent og Bodil i boligen, der er knyttet til gartneriet, men nu har de bygget et nyt hus på Lumbyholmvej,

Farverne i gartneriet er fantastiske, her en Gynura eller Flojlsplante, som den kaldes på dansk.

En af de mange Begonia Rex sorter med deres surrealistiske bladmønstre.

Stedmoderplanterne til udplantning i foråret er allerede begyndt at bekende kulor her i slutningen af januar.

Den stolte dåhjort holder vagtsomt øje med at ingen trænger sig ind på hans rudel.

og Lennarths familie er rykket ind i boligen, så han hurtigt kan rykke ud hvis varmen skulle gå i løbet af natten. Også gartneriets ca. 10 ansatte lader til at være rigtig gode tilfredse med stedet. Bent remser deres navne op, og nævner at de fleste har været der i over 10 år, og en enkelt i 31 år, og det gør man vel kun hvis man kan lide stedet?

Når man kommer kørende ad Søstedvej til gartneriet fra Søsted-siden kommer man forbi et fint lille stykke eng, som fra midten af maj til starten af juni bugner af de flotteste violet-røde gøgeurter. Jeg har, som orkide-tosset botaniker, altid syntes at tætheden af planter var helt enorm, og nu fortæller Bent mig at det bestemt ikke er en tilfældighed. Han sørger metodisk for, at der bliver sat kreaturer ud på engstykket så de græsser de hurtigt voksende urter væk om foråret. Kreaturerne bliver fjernet så længe orkideerne blomstrer, og kommer først tilbage når han er

sikker på, at planterne er afblomstrede og har spredt deres frø. Han fik for år tilbage lov til at samle nogle få orkideplanter, og fik dem derefter opformeret ved cellekultur. Så skulle man have lyst til, på lovlig vis, at få nogle fredede orkideer hjem og vokse på en fugtig plet i haven, så er jeg sikker på at man kan købe sig til nogle stykker ved Bent.

En anden oplevelse man kan få sig, hvis man kommer forbi gartneriet, er dådyrene. Der er i øjeblikket 8 hundyr med hver en kalv, og en imponerende flot dåhjort, der nidkært passer på sin rudel. De er lukket inde bag et 2 meter højt hegn, og græsser på area-lerne omkring drivhusene. De er meget vagtsomme, og Bent fortæller, at han altid kan se på hjortene, om der skulle være "gæster", det være sig indbudte eller ubudne, på ejendommen. Vi takker for indblikket på endnu en af egnens planteproducerende virksomheder.

Jeg hader at smide mad ud.

Tekst og foto:
Finn Ekelund

Varm kartoffelret.

½ kg. kartofler - skrælles og skæres i skiver
3-4 gulerødder - skrælles og skåret i stave
2 rødløg - pilles og skåret i kvarte
1 rød peberfrugt - vaskes og skåret i strimler
(flere ting kan også bruges:
porer - rød- eller hvidkål - div. rodfrugter
en kødrest: frikadeller - pølser eller en kotelet)
1 grøntsags terning opløst i 2-3 dl vand
½ tsk. rosmarin
2 laurbærblade
salt - peber

Alle ingredienser kommes i et ildfast fad med låg og bages i ovnen ved 200 gr. i ca. 1 time.
Serveres med groft brød og salat og evt. lidt stegt kyllingebryst fra dagen før.
Der er måske også en lille slat vin til rest, man kan nyde til.

Fyn set fra luften

Freltoftevej 18 i 1939, meget har ændret sig siden.

Foto: www.kb.dk

Over en årrække har Det Kongelige bibliotek skannet en mængde gamle luftfotos ind, så de nu ligger frit tilgængeligt på nettet. For Freltofte og omegns vedkommende drejer det sig primært om billedserier fra 1939 og 1954, hvor motiverne ses skråt fra oven.

Adressen til samlingen er:

www.kb.dk/danmarksetfraluften, hvorfra man søger sig ind på det område man er interesseret i. Jeg selv var selvfølgelig nysgerrig på, hvordan vores hus på Freltoftevej 18 så

ud i gamle dage, og blev noget overrasket over at se hvor man ekstrabygninger der var dengang i forhold til både billedet fra 1954 og nu, 74 år senere. I anledning af at vi i dette nummer bringer et interview med Freltofte Mølles nuværende beboere, fandt jeg også de gamle billeder af møllen frem.

Et andet sted man kan finde sjove billeder er www.grundkortfyn.dk, hvor man kan vælge sig ind på vores kommune, zoomer ind på Freltofte, trykker på "Baggrundskort" nederst i søjlen til venstre for kortet. Og så har man ellers muligheden for at kigge på al-

NR. SØBY KØD EN GROS A/S

HØJ KVALITET - HØJ SERVICE

UDFØRT AF FAGUDDANNET PERSONALE

Nr.Søby Kød Engros a/s er blevet

Nøglehulsmærke godkendt

Nr.Søby Kød EngrosA/S - Nymarksgyden 5, 5792 Årslev - tlf: 65 90 11 25 - firma@nsk-engros.dk

Freltoftevej 18 i 1954. Beboerne står i indkørslen og kigger på flyveren, noget man ser på mange af luftfotoerne. Foto: www.kb.dk

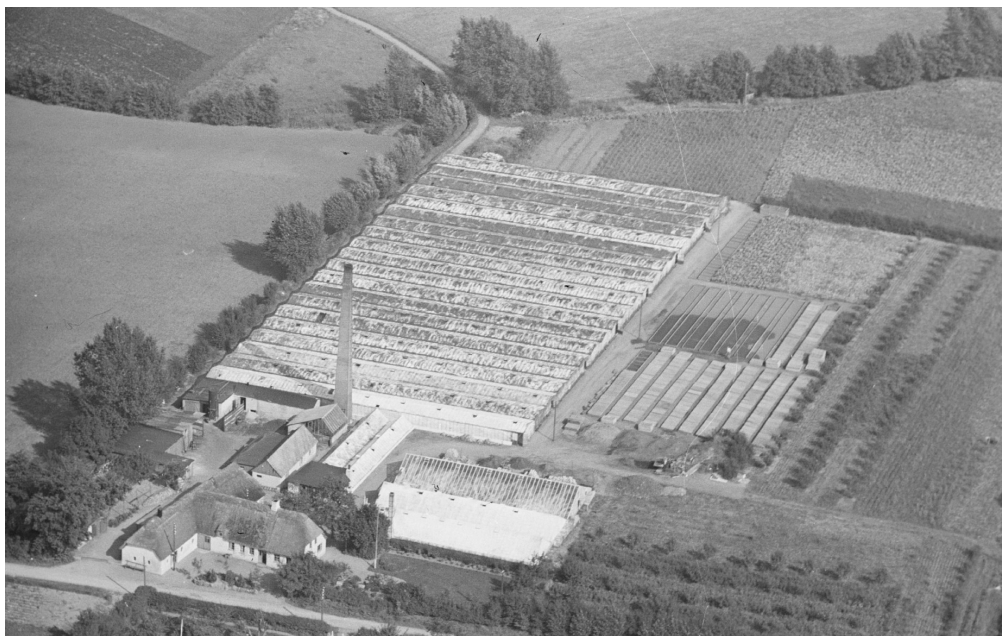
skens luftfotos, hvor landskabet ses direkte fra oven. Billederne spænder helt tilbage fra 1945 og frem til nu. Specielt kortene fra de

senere år er i høj kvalitet, og man kan fra år til år følge med i de større ændringer man har lavet på sin grund.

- Anders Kjær

Brugsforeningen i Freltofte i 1954. Læs artiklen om Brugsens historie andetsteds i Bladet. Foto: www.kb.dk

*Gartneriet i Søsted i 1939. Efter datidens forhold var det et stort gartneri.
Læs artiklen om nutidens beboere i Gartneriet andetsteds i Bladet. Foto: www.kb.dk*

Nr. Lyndelse kirke i 1956. Dengang markerne gik næsten helt hen til kirkegården. I det fjerne ses Lumby. Billederne blev optaget på glasplader, og denne plade er åbenbart knækket på et eller andet tidspunkt. Foto: www.kb.dk

Set og sket

Søren flytter til Freltofte

Søren Greve Jørgensen der købte Bækgården på Kærsmindevej af Ulla Jensen er ved at istandsætte stuehuset. Søren regner med at flytte ind omkring 1 marts.

Søren er 43 årig landmand fra Fangel, hvor han har forpagtet jord og bygninger gennem mange år.

Nu hvor Søren også kan kalde sig gårdejer vil han bo her i Freltofte, så tag godt imod Søren.

Medregnet Bækgårdens jorder har Søren ca. 100 ha under plov som bliver drevet med konventionelt planteavl. Søren har lavet 4 hestebokse i den tidligere kostald, som han lejer ud til hesteejere. Hestene kan også græsse på tilstødende marker. Han er også ved at anlægge en 20 x 60m ridebane som nok skal skabe glæde for heste og mennesker. Hvis behovet for opstaldning af flere heste vokser vil Søren løbende lave flere bokse da pladsen i bygningen giver mulighed for dette.

Udover ovennævnte har Søren i et års tid forpagtet en minkfarm i Allested, da ejeren

ønskede at nedtrappe. Så Søren har fået gode råd af den gamle minkfarmer og ser frem til at kommende pelsauktioner med gode priser. På spørgsmålet om evt. fritidsinteresser svarer Søren at hans landmandsliv også er hans fritidsinteresse, og det må da være dejligt.

Foto: Aage Spejlborg Hansen

Opråb

Som redaktørens hjælper og forvalter af Set og Sket sektionen, har jeg brug for hjælpere.

Hjælpere der har lyst at skrive en lille note om dette eller hint og måske tage et billede.

Det ideelle ville være at have en meddeler i Søstød, Lumby og Freltofte. Hvis man ikke har tid til at skrive er det også fint at fortælle via mund til mund eller på telefon. Meningen med Fælled Bladet er at lokale begivenheder skal i centrum, så giv os en hånd ved at holde os orienteret om mærkedage, nye tilflyttere, vigtige begivenheder, og i det hele taget alt hvad DU kunne tænke dig at læse om.

Aksel Jensens Tagdækning

Grønmosvej 14, Nr. Søby
5792 Årslev Tlf.. 65 90 18 85

Tagpapdækning
Efterisolering
Tageftersyn og tilbud
uden forbindende

Ordinær generalforsamling i Fælleden

Kort resumé af forløbet d. 10. februar 2013 på Nyboe Kro

Af Svend Johnsen

Foto: Anders Kjær

Der var mødt ca. 20 medlemmer op til den årlige generalforsamling, hvor Svend Johnsen bød velkommen og Ole Tophøj Bork blev valgt til dirigent, og kunne konstatere, at generalforsamlingen var varslet i overensstemmelse med vedtægterne og dermed beslutningsdygtig.

Formandens beretning indeholdt en gennemgang af årets begivenheder og herunder skift af redaktør af Fælled Bladet, hvor både hun og gemalen Peter fik mange roser med på vejen samt nogle gode flasker vin. Der var en særlig velkomst til Anders Kjær, som har påtaget sig opgaven, som redaktør og han blev tilsagt al mulig støtte til at løfte opgaven.

Fælledgrunden er blevet opsagt pr. 22. februar 2013, og bestyrelsen foreslår, at vi undersøger mulighederne for at gøre den fælles

**Smedemester
Ulrik Andersen**

20 22 70 66
Privat: 65 94 00 66

www.centrumvvs.dk

Inge Frandsen tog hul på den lækre lagkage.

grusgrav ved Freltoftevej 5 til et samlingssted. Området er fælles for Freltofte By og skal naturligvis fortsat tjene dette formål, men Fælleden overvejer at gøre området tilgængeligt og evt. installere faciliteter, som ikke alene skal kunne anvendes af Fælledens medlemmer.

Årsregnskabet og budgettet for 2013 blev godkendt, hvor sidstnævnte indeholdt

Der var tre bestyrelsesmedlemmer på valg, nemlig Per Emil Eskildsen, Lene Damsgaard og Jørgen Ejnar Knudsen. I modsætning til de to andre ønskede Per Emil ikke genvalg og bestyrelsen foreslog valg af Vagn Aaberg, Birkebjergvej 1. Alle blev valgt med akklamation og Per Emil fik overrakt et gavekort til en boghandel som tak for et flot arbejde

*Generalforsamlingen blev afholdt fastelavns-
søndag og Nadja, Gry og Amanda kom forbi
og sang sig til en skilling.*

Formanden Svend Johnsen afgiver sin beretning.

for Fælleden igennem mange år.

Som revisor og revisorsuppleant blev som i tidligere år valgt Anne-Grete Bøgh Sørensen og Kenneth Seerup Jørgensen.

I forbindelse med gennemgangen af bestyrelsen planer for aktiviteter i det kommende

år, blev der fremsat en lang række gode og konstruktive forslag, hvor flere vil blive iværksat hurtigt som beskrevet andet sted i bladet.

Bestyrelsen vil konstituere sig på et bestyrelsesmøde d. 5. marts.

Bestyrelsen som den ser ud efter konstitueringen 5.marts.

Salgsbeskrivelse anno 1873:

HANDELSHUS I FRELTOFTE SKULLE SÆLGES

Af Jens Ole Storm Pedersen

En af de helt store etableringer i Freltofte er: **Freltofte og Omegns Brugsforening**, oprettet i 1892, og som eksisterede frem til 1981. Før brugsen blev brugs, var der et handelshus på stedet, en købmandsgård om man vil.

Stedets præhistorie er endnu ikke undersøgt helt til bunds, men der forefindes en øjenvidneberetning, et øjebliksbillede af stedet fra 1873, da handelshuset var sat til salg.

Beretteren er gårdejer og folketingsmand for venstre, Anders Tange, fra nabolandsbyen Gestelev. Hans omfattende korrespondance med Rasmus Winckler, som var købmand i Nyborg, er opbevaret på landsarkivet. Kun Tanges breve er bevaret, så derfor kan vi ikke få svar på hvem som ville låne penge af Winckler, og om denne person købte stedet.

En del af brevene er udgivet i Historisk Tidsskrift, bind 12, i 1971, under titlen: *"For venner som kan tale og tie. Folketingsmand Anders Tanges breve til købmand Rasmus Winckler 1873-83"*. Udgivelsen af brevene på tryk, skyldes brevenes politiske indhold om fortrolige oplysninger fra forhandlinger i partigrupper og rigsdags- og folketingsudvalg, og om valgforberedelser, taktik

og politisk organisationsarbejde. Det var i de tider, hvor fejden mellem højre og venstre rasede, både nationalt, og regionalt.

Købmand Rasmus Winckler var - trods sin stilling - entusiastisk venstremand, kredsformand og Tanges trofaste støtte.

Som nævnt er stedets historie ikke fuldstændigt undersøgt, men i 1858 blev et stråtekt bindingsværkshus brandforsikret af Hans Hansen for 240 rigsdaler, på matrikel nr. 26c, nuværende Freltoftevej 29. Huset var sandsynligvis nyudstykket fra husmandsstedet Freltoftevej 11. Det må være det hus som i brevet kaldes for fæstehuset.

I 1865 ejes stedet af smed Ludvig Grønborg, som får forsikret en smedie i bindingsværk med tegltag, for 130 rigsdaler.

1867/68 er der vældig byggeaktivitet, og de i brevet nævnte bygninger opføres i grundmur og tegltag af købmand Brandt. Som kuriosum kan nævnes at overskydende 2000 mursten bliver forsikret for 100 rigsdaler, resten af komplekset for 2280 rigsdaler.

I 1873 gik Danmark sammen med de andre nordiske lande fra rigsdaler til kroner, i den store møntreform. Længe derefter var en to krone det samme som en daler.

Udsnit fra et postkort visende Freltofte Brugs' udseende i begyndelsen af 1900-tallet. Det er på nuværende det ældst kendte billede af brugsen, og den ene af de to i brevet nævnte brandmurer er synlig. Taget teglhængt, endnu med valmede gavle, rygningstenene forskellet med kalkmørtel.

Gjestelev, 9. August 1873.

Kjære Hr. R. Vinckler

Den i Deres sidste ærede Brev udtalte anmodning om at undersøge Kjøbmandens Eiendom i Freltofte har jeg i dag udført og skal meddele Dem de Resultater, som jeg er kommen til.

Jordlodden udgjør $2\frac{1}{2}$ a 3 Tdr. Land af letmuldet Beskaffenhed og høitliggende. Kornet var godt iaar, men i tørre aaringer er det undertiden temmelig daarligt, saa jeg tør ikke vurdere den til høiere end 10 a 1100 Rdlr. Engen udgjør vistnok 5 a 6 Skpr. Land, men Græsset der er meget kort, da Jorden er noget tørvagtig, og jeg anslaaer den ikke til over 3 a 400 Rdlr.s Værdi.

Stuehuset er godt og solidt bygget, teglhængt, samt gibset Loft. Det er vistnok en 22 Alen langt, med en god Kælderleilighed, men de 5 Alen Længde i den ene Ende optages af Portindkjørselen, som er indrettet her. - Dets Værdi kan vel anslaaes til 1500 Rdlr. Ladebygningen er af samme Længde som Stuehuset, ligget ligeoverfor og er forbunden dermed ved to Brandmure. Den er forsynet med en vistnok meget hensigtsmæssig Kølleindretning samt med Loft over det Hele, og Brygge- og Bageindretning findes her ogsaa. Jeg antager, at dette Hus kan have en Værdi af 900 a 1000 Rd., men saa er det ogsaa høit regnet og forudsætter, at det Hele benyttes paa hensigtsmæssigste Maade. Fæstehuset, som er bygget paa et Hjørne af Engen, og hvoraf svares 4 Rd. aarligt, kunde vel i Handel og Vandel være 300 Rd. Værd, men har jo ikke den Værdi, saalænge Fæsteren eller hans Kone lever.

Jeg har nu i Korthed beskrevet Dem hele Eiendommen og min Mening er, at dens samlede reelle Værdi ikke overstiger 4000 Rd. At den imidlertid som Handelsplads betragtet kan koste noget mere, tror jeg nok. Hansen sagde, at han nu havde en Omsætning for 6 a 700 Rd., om Maaneden, og hvis dette kan vedblive eller om muligt stige, vil jo Eiendommens Værdi stige noget i samme Forhold. Nogen Skade gjør det imidlertid, at der boer en Husmand

lige ved Siden af, som driver Handel; thi ellers egner Pladsen sig meget godt for Detailhandel, da Egnen er meget befolket og udstykket.

Boet er efter hans opgivende forsikkret for 1250 Rd., hvilket maaske ogsaa nok kan være rimeligt, da Værelserne var ganske godt møblerede, og han desuden havde en Ko, en Kalv, et Svin, en Fjedervogn oa.M.

I første Prioritet indestaar der 4400 Rd. til Peder Ladefoged i Kullerup. Desuden skylder han efter sit Opgivende 350 Rd. til fhv. Købmand Brandt (den forrige Eier af Huset), og hvis De vilde overtage disse Penges Udbetaling vilde han være Dem meget taknemmelig, og De kunde da faa 2den Prioritet i Eiendommen for de 650 Rd., han i saa Fald vilde komme til at skyldte Dem.

Det vil altsaa i det Hele blive lidt over 5000 Rd., han vil komme til at forrente, og det er muligt, at det kunde lade sig gjøre, hvis Folkene i Alt ere oekonomiske og paapasselige, men derom kan jeg intet dømme, om De efter disse Oplysninger tør laane ham de 350 Rd., jeg vil blot gjentage, at som reel Værdi for Ejendommen er 4000 Rd. høit regnet.

Tak for Deres Løfte om at ville støtte Indsamlingen til I.A. Hansen. Jeg sender nu Explr. af Indbydelsen til Landsognene. Deres Spørgsmaal ang. Roesukkerloven har Tauber svaret paa (optaget i Dsk. Folketidendes sidste No) 2). Venlig Hilsen til Dem og Deres Kone fra min Famile og fra Deres

A. Tange

Et billede af Anders Tage haves ikke.

Her i stedet Klaus Berntsen, som var egnens mest markante venstremand. Født 1844 i Eskilstrup, og

leder af Højby Friskole, og indirekte skyld i Nr. Lyndelse Friskoles oprettelse. Er den politiker, der har siddet længst tid i folketinget, 51 år. Statsminister 1910-13.

Brugsen ca. 1919. Nu med cement tagsten og spidsgavl. På modsatte side nederst, ses bygningen fra nord, engang sidst i 20-erne.

Ved huset står en cylinderformet tønde, og opgravningsjord. Måske er det en benzin-tank der gøres klar til nedgravning. Sidst i 1920-erne begyndte brugsen at sælge benzin.

De to ejendomme ser ud til at være på det samme matrikelnummer, og det oprindelige hus, fæstehuset, bliver udlejet.

I Folketællingen fra 1870 bebos handelsstedet af købmand Christian Thomas Brandt, 31 år, fra Middelfart. Hustru Ane Johanne Jørgensen, 33 år, fra Barløse. En slægtning, velsagtens hustruens lillesøster, ugifte 28 årige Gjertrud Marie Jørgensen. To børn: Vilhelmine Dorteia Brandt på 3, samt sønnen Marius B. på 1. Desuden et plejebarn på 2 år, Niels Peter Jørgensen (der gættes på søstere ns "uægte" søn). Husstanden indeholdt også to tyende, en tjenstedreng på 15 år, samt Jørgen Conrad Andersen på 42 år. Sidstnævnte havde opført Freltofte Mølle i 1857, men var i slutningen af 1860-erne gået konkurs med mølle, gård og teglværk.

Anders Tange beretter om en nabo der driver handel. Det var 64 årige husmand Anders Rasmussen, som udover at være høker også var teglbrænder. Vi har i tidligere Fælled Blade berettet om "købmandsfamilien i Freltofte" - Ove Nielsens forfædres etablering på stedet, (Freltoftevej 31) men der var en anden høkerfamilie på stedet førend Ove "Købmands" bedsteforældre kom til Freltofte. (Læs herom FB nr. 1, 2009).

Fæstehuset må være huset på Freltoftevej 29, selv om oplysningen om, at huset ligger i hjørnet af engen er lidt mystisk, da grunden i dag umiddelbart ikke virker som engjord. Det var et lille stråetækt landarbejderhus, hvor der især har boet skomagerfamilier.

I 1870 boede enken Maren Andersen i huset sammen med sin datter og plejesøn. Hun havde lejet en stue ud til Søren Jacobsen, som var træskomand. I 1890 bor Træskomager Jørgen Pedersen og familie i huset, og i 1905 kom skomager Niels Vilhelm Bonnesen og familie til stedet. I nyere tid kendes huset som "Dalsgårds hus". Sandsynligvis bliver huset solgt til selveje ved brugsforeningens oprettelse i 1892, men det er indtil videre kun en tese.

I 1892 oprettede en kreds af borgere i Freltofte en brugsforening, og købte stedet af købmand Chr. Sørensen for 3800 kr. 55 medlemmer betalte et indskud på 5 kr. Første formand var lærer Chr. H. Christensen.

Første brugsuddeler var Jens Sørensen, som måtte stille med en kaution på 1500 kr. Så fik han til gengæld 300 kr. i årlig løn, med fri bolig og belysning, samt brugsret til have og jordlod. Åbningstiden var fra kl. 6 morgen til kl. 22. aften!!!

Udover butikken, blev brugsen brugt som forsamlingshus, som blandt andet husede en syskole, samt ungdoms- og sangforening.

Agerjorden blev fra sidst i 20-erne frasolgt til byggegrunde. Det først byggede hus er Freltoftevej 25. (Se Fælled Blad nr. 2, 2010), og siden kom husene nr. 21 og 23 til.

Efter brugsforeningens ophør i 1981 solgtes bygningerne til Hans og Nina Kolind Iwanoff, som flyttede ind med en børneflokk på 12. Nuværende ejere, brødreparret Bork, flyttede med deres familier dertil i 1993.

I Dansk Biografisk Leksikon står der følgende om Anders Tange:

Anders Hansen Tange, 21.7.1839-16.5.1883, gårdejer, politiker. Født i Gestelev ved Ringe, død sst., begravet sst. Allerede som dreng blev T. optaget af sin hjemegns folkelige og politiske røre. Som 12-årig hørte han bondevennernes førere A. F. Tscherning, Balthazar Christensen og J. A. Hansen tale ved et folkemøde i Ringe hvor navnlig Tschernings tale gjorde indtryk på ham. T. ville gerne studere jura, men han var eneste søn og måtte hjælpe faderen med gårdens drift. I sin fritid læste han flittigt og var vintrene 1858-59 og 1859-60 elev på Sødinge højskole og følte sig tidligt hjemme i grundtvigske kredse. Han indkaldtes til tjeneste i krigen 1864 og overtog et par år senere fædrenejgården. Grundlovs kampen 1866 kaldte ham frem i politik. Han skrev artikler til blade og tidsskrifter, var en tid medarbejder ved Dansk Folketidende og deltog i debatten på politiske møder. Fra 1873 sad han i Gestelev sogneråd og 1874-81 i Svendborg amtsråd. 1872 var han medstifter af Fyns Tidende. Sammen med Klaus Berntsen og Hans Madsen, gårdejer i Ellinge ved Nyborg, "de tre fynske frihedshelte" som man lidt spottende kaldte dem, talte T. venstres sag over hele Fyn. Selv indvalgte han i folketinget i Nyborgkredsen som han erobrede fra højre 1872 og holdt til 1881 da højre tilbageerobrede den med 12 stemmers flertal. Ved det andet valg s.å. stillede T. sig ikke. Hans mange rejser og ophold ude havde slidt på hans helbred, og tuberkulose lagde ham i graven. T. tilhørte det forenede venstre, men fulgte ved partiets sprængning 1878 Frede Bojsen og Sofus Høgsbro. Han var medlem af finansudvalget, tog kun sjældent del i debatter i folketingssalen, men brugtes meget ved politiske møder. Hans solide viden, klarhed i foredraget og slagfærdighed gjorde ham til en af venstres bedste agitatorer, især på Fyn, i 1870'erne. Han og de to andre "fynske frihedshelte" har en væsentlig del af æren for at venstre distancerede højre så stærkt på øen. Ved deres tilslutning til det moderate venstre 1878 udvirkede de nok også at moderationen blev mere rodfast på Fyn end i det øvrige land. Henved 350 breve fra T. til købmand Rasmus Winckler i Nyborg (nu på Landsarkivet for Fyn) giver gode bidrag til oplysning om tidens politiske forhold

Bogudsalg i Varmestuen Foto: Peter Albrekt

Kulturdag

Der afholdes kulturdag i lokalområdet Nr. Lyndelse/Nørre Søby lørdag den 4. maj

2013. Det er Lokalrådet, der står for arrangementet, der bygger på erfaringerne fra sidste kulturdag, for snart 4 år siden.

Det gamle filmfremvisningsapparat fra Nørre Søby biograf. Fremviseren blev i en del år efter biografens lukning brugt til filmfremvisning i riddersalen på Søbysøgård. Foto: Peter Albrekt

Kaffebord i konfirmandstuen i Nørre Søby. Foto: Peter Albrekt

Sidst der afholdtes kulturdag i området, var 2009, hvor Museet på Søbysøgård, Hestehavegaards Hverdagsmuseum, Nørre Søby Kirke, Carl Nielsens Barndomshjem, Varmestuen i Nørre Søby og Lokalkirkerne deltog. Dagen var godt besøgt, og sluttede med en koncert i aulaen på Røjlevej 22.

Denne gang omfatter kulturdagen også den øvrige del af lokalområdet, og Lokalsrådet vil indkalde til et forberedende møde i nærmeste fremtid.

Endnu er der ikke meget at sige, men Hverdagsmuseet vil også deltage denne gang og byde på aktive udstillinger, med forskellige former for håndarbejde. Der bliver lagt et endeligt program på: [www. hverdagsmuseum.dk](http://www.hverdagsmuseum.dk) senest ved udgangen af marts.

-Else-Marie og Peter Albrekt

**GLARMESTER
TIM DEGN**

**DØGNSERVICE
20 72 13 99**

Freltoftevej 40,
Freltofte

Alt glarmesterarbejde og
forsikringsskader udføres

En ny forbindelse!

Til salg skiltet på Grønmoselvej nr. 6 var taget ned. Vi kunne altså gå ud fra at vi snart ville få nye naboer. Der gik da heller ikke lang tid inden vi fik set "giraffen". Det vil sige, Joan kunne over telefonen fortælle mig, at hun havde set Stinna komme susende ned af vejen. Altså endnu en heste-familie i området. Måske jeg nu kunne få et gammelt ønske opfyldt.

Vi bor i nr. 1 på Grønmoselvej. Vores staldbygning ligger lige på hjørnet, der hvor vejen svinger 90 grade. Desværre er der en del trafik, og ikke så gode forhold for os, når vi skal denne vej rundt med hestene. Vi ser også andre ryttere, der ikke er helt trygge når de rider denne vej rundt.

Da vi overtog ejendommen, sørgede vi for at markvejen fra Freltoftevej, lige overfor OL-hestecentret og ned til vores sø blev bevaret. De første par år havde vi en hestefold på bakken ved søen. Denne er nu nedlagt og vi vil langsomt føre området tilbage til et naturligt vildtparadis.

Med de nye naboer kunne det lade sig gøre at etablere en sti der går fra Grønmoselvej til Freltoftevej. De var straks med på ideen.

Foto: Lars Toftdal

Foto: Lars Toftdal

Vi har nu lavet stien fra svinget ved nr. 6 og forbundet den med vor markvej. Nu kan man altså benytte denne sti som ride-, cykel- eller gangsti.

Alle er velkomne til at benytte denne smutvej. Er man til hest bedes man holde sig til skridt og trav, så vi undgår at det hele bliver pløjet op. Området rundt om søen er ikke den mest tørre ørken man kan forestille sig. Så man må være forberedt på, at der er lidt blødt hist og her. Med tiden bliver stien befæstet og dermed lidt mere brugervenlig. Vi har foreløbigt sat skilte op i begge ender af stien.

For en ordens skyld må vi lige nævne at motorkøretøjer og ryttere uden ridehjelm ikke er velkomne til at benytte stien.

-Lars Toftdahl

Samlingsstedet Fælleden

En epoke afsluttes i 2013

Af Svend Johnsen

2001. Fælleden indvies med en rundbold dyst.

Foto: Finn Ekelund

Da Freltofte Fæled (nu Fælleden) blev stiftet i 2001 var Fælleden, placeret på grunden Freltoftevej 43, et vigtigt aktiv for foreningen, og et yndet samlingssted for Freltoftes unge mennesker.

Der blev hurtigt etableret petanque baner med støtte fra Tuborgs Grønne Fond og målene til fodbold blev sponsoreret af Folkeoplysningsudvalget.

Der har været afholdt et utal af sammenkomster på Fælleden typisk startende med en arbejdsdag i foråret efterfulgt af åbningsda-

Fælledløbet 2002. Rytterne gør sig klar foran indkørslen til Fælleden. Foto: Finn Ekelund

John Nielsen VVS
Autoriseret GVS-mester/tekniker

Alt i VVS udføres
Ring og få et godt tilbud.

Kontakt os på:
johnsvvs@hotmail.com

Spanget 5, Nr. Lyndelse Tlf. **65 90 14 76 – 26 14 14 76**

Åbningsdagen 2005. Ole er klar. Foto: Finn Ekelund

gen, der altid var placeret på Grundlovsdag. Herefter har der været stor variation af tilbuddene i løbet året og jeg nævner i flæng, børnedag, børnedyrskue, middelalderdag, Sankt Hans bål og meget andet.

I de første mange år blev Fælleden brugt

af de unge som samlingssted på alle mulige tidspunkter. De ringede eller sendte sms til hinanden for at mødes på Fælleden til fodbold eller andre aktiviteter.

Desværre har vi i bestyrelsen ikke været gode nok til at aktivere den næste generation

**Nr. Lyndelse El A/S
Benny Rasmussen**

40 17 45 45

Lumbyvej 56, Lumby

**Murermestre
Brdr. Knudsen
Årslev ApS**

**Stationsvej 169
5792 Årslev
Tlf. 6599 1122**

Åbningsdagen 2009. Lene Damsgaard havde drengene med på plænetraktoren.

Åbningsdagen 2009. Der er gennem tiderne blevet spist mange kager og drukket mange liter kaffe og øl på Fælleden.

Åbningsdag 2012. Alle er tydeligt uinteresserede i Jimmis evner med en petanque kugle.

af unge, så Fælleden har mistet sin betydning som byens samlingssted. Der har også været mindre tilslutning til foreningens arrangementer på Fælleden i de seneste år, dog har Sankt Hans arrangementet med afbrænding af bål på Fælleden konstant været et tilløbsstykke.

I 2012 besluttede Ann-Lisbeth og Morten at sætte Freltoftevej 43 til salg, og for at stille de kommende ejere helt frit har de opsagt aftalen med Fælleden, og Fælleden skal derfor primo 2013 reetableres til sin oprindelige

form som græsfold.

Der arbejdes på at etablere den fælles grusgrav ved Freltoftevej 5 som et nyt samlingssted, men planerne er endnu ikke klare, så detaljerne om indretning må Fælled Bladets læsere afvente i spænding ☺

Der skal lyde en stor tak til Lulu og Finn, som er de tidligere ejere af Freltoftevej 43, samt de nuværende, Ann-Lisbeth og Morten, for at lægge jord til Fælleden og de mange arrangementer på stedet.

Sankt Hans 2009: Åge Spejlborg Hansen har nok at se til med bålet.

Ideoplæg til højnelse af din livskvalitet og økonomi

Igennem nogen tid har jeg gået og tænkt over hvilke realiserbare tiltag der kan bidrage til ovennævnte overskrift. Der er sikkert mange ting der kunne tænkes at bidrage dertil. Min ide går ud på at oprette 2 databaser. **"En låne-af-hinanden-base"** og en **"Dele viden med hinanden base"**

I lånebasen kan registreres hvilke ting/genstande man vil låne ud. F. eks. jordbor, blanded-maskiner, cykeltrailer, saftpresser, væv, stiger, farver til porcelænsmaling, infrarødt kamera osv. Hvis man stiller dyre ting til rådighed, som bliver brugt ofte f. eks. en trailer, kan det være rimeligt at give et lille bidrag til ejers vedligeholdelseskonto.

I videnbasen kan man lade sig registrere som en person som vil dele sin viden, erfaring og interesseområde med andre. F. eks hvilke regler der gælder for isolering af ejendomme, hvordan man laver god slankemad, hvordan beskærer man planterne i haven osv. Personer der lader sig registrere som hjælpere, kunne typisk blive registreret med uddannelse, både før og nu. Specifikke områder som har ens interesse. Min nabo er f. eks. uddannet gartner, arbejder som fotograf og har en passion for bonsai. Hans kone er uddannet billedkunstner og folkeskolelærer, og praktiserer begge fag

Baserne tænker jeg primært oprettet og formidlet gennem Fælledens hjemmeside, men med omtale og beskrivelse også her i Fælled Bladet, specielt i startfasen.

Hvis bare 25% af Fælledens medlemmer lod sig registrere i baserne ville det generere en værdifuld kapital for alle brugerne. Når man kan låne af hinanden, behøver man ikke at investere i en hel masse ting, man kun sjældent bruger. Når man deler viden, vil det i højere grad føre til fornuftige og erfaringsmæssige gode løsninger.

Tankerne om at dele med hinanden falder også godt i tråd med tankerne om bæredygtighed og genbrug. Jeg har lige læst, at hvis menneskeheden forbruger ligeså meget som en gennemsnitsdanser, skal der mellem to og tre jordkloder til for at opretholde vores nuværende forbrug. Det er indlysende, at det på et tidspunkt må ophøre.

Lad os derfor i fælledregi starte i det små med gode initiativer til at leve på en smartere måde.

Tillægsgevinsterne er mange. F.eks. vil vi komme til at kende hinanden bedre, og derved resultere i et bedre socialt fællesskab. En landsby, der er dynamisk, nytænkende og har et godt fællesskab er også i høj grad med til at gøre vores by attraktiv for nye beboere, og det kan vi ældre beboere jo kun glæde os over, hvis vi en dag skal sælge vores hus.

Jeg håber at der vil blive stor tilslutning til ovennævnte ideer. Kontakt mig endelig, så du kan blive registreret. Måske har du også andre ideer som kan gøre vores område til et attraktivt sted at leve og bo.

Åge Spejlborg Hansen

Set og sket

Juletræ på Freltofte Gadekær

De fleste mennesker der har passeret Freltofte Gadekær i december måned har sikkert bemærket det flotte juletræ ude midt i gadekæret der med sit funkende lys har bidraget til byens forskønnelse og den rette julestemning.

Borgere nær gadekæret har stået for det praktiske i forbindelse med projektet.

Juletræet står på en flåde som kan genbruges, da man har i sinde at gøre det til en tradition i årene fremover. Træ til tømmerflåden er sponsoreret af Jens og Inge på Mosevej og juletræet er sponsoreret af Niels og Inges Juletræsplantage i Søsted. Hermed mange tak til begge.

Foto: Aage Spejlborg Hansen

Fibernet

I en opbringning til Energifyn bekræftes at man begynder at grave kablerne ned så snart frosten går af jorden. Man påregner at have afsluttet arbejdet sidst i foråret. Mosevej blev også tilbudt fibernet men til en højere pris grundet tyndere befolkningsgrundlag.

Imidlertid har Energifyn besluttet at Mosevej også kan få fibernet til samme pris som på Freltoftevej.

Tillykke med det.

Ny borger i Søsted

Som omtalt i sidste fælledblad har Sanne Rasmussen og Kim Laulund fået en datter. Hun hedder Agnete. Ved en fejl blev billedet af familien ikke bragt i bladet. Dette rådes der hermed bod for.

Billedet viser den stolte familie sammen med storebror Vilhelm på 6 år.

Foto: Aage Spejlborg Hansen

Aktivitetskalenderen 2013

Nye muligheder for fællesskaber

På Generalforsamlingerne i november og i februar blev der drøftet nye muligheder i forhold til at udvikle vores fællesskaber i Freltofte, Lumby og Søsted. En af mulighederne var, at medlemmerne kunne byde ind med forskellige tilbud om arrangementer, fællesskaber og andet. Det kunne være fællesspisninger, historiske ture inde i vores huse, store-bytte dag, sommerdansk på terrassen, syng-sammen aftener, wellness kun for kvinder og meget andet. Nu er det første arrangement af denne art kommet i stand! Hvis du har en god idé til noget, så byd gerne ind med det, så kan det komme i næste Fælledblad. Her er et godt tilbud til alle medlemmer af Fælleden:

Husk at betale kontingent til Fælleden

Hvis du fortsat vil læse Fælled Bladet må du hellere sørge for at betale kontingent.

Det gøres nemt via netbank på reg.nr. 6845 konto 2345678
Kontingent til Fælleden er stadig kun kr. 100 pr. husstand og kr. 150, hvis bladet skal sendes som post.

Husk at angive gadenavn og husnummer ved indbetaling.

14. april kl. 15

Søndagshygge i Den Gamle Brugs.

Kom og hyg jer med en fællessang og få en rundvisning i Brugsen og en kop kaffe/the med lidt til

Vel mødt hos Ole og Gitte i Sydfløjen af Brugsen, Freltoftevej 27

17. maj kl. 17.00

Picnic i by-grusgraven bag ved Freltoftevej 5.

Kom og vær med til årets første Fælledarrangement.

Pak en madkurv og kom og nyd en majaften med bål, snobrød og godt selskab.

21. maj kl. 20.00

Nattergaletur i Freltofte Mose.

Vi mødes ved Mosevej 10, hvor der også vil være kaffe, kage og drikkevarer at købe efter gåturen.

Anders Kjær vil vise rundt og fortælle om naturen undervejs.

23. juni kl. 18.00

Sankt Hans fest i Freltofte.

Festen holdes i laden hos Jimmi og Lene på Freltoftevej 41.

Medbring en madkurv og gør årets korteste nat til en fest.

22. september kl. 14.00

Børnedyrskue i Freltofte

Afholdes på marken hos Anders og Katri-
ne på Freltoftevej 18.

Alle børn med dyr er velkomne.

29. september kl. 14.00

Æblemostedag hos Nina og Kurt på Freltoftevej 8.

Medbring æbler og emballage til den færdige most.

Hvad kan vi gøre for din økonomi?

Få et økonomitjek i Sydbank

Helle Krogh
kunderådgiver
tlf. 74 37 83 57
helle.krogh@sydbank.dk

Kærvej 4, Nr. Lyndelse
5792 Årslev
tlf. 74 37 83 50
sydbank.dk/fyn

Hvad kan vi gøre for dig i Sydbank, så du får mere ud af dine penge? For at du kan spare penge på det daglige? Så du kan få din økonomi til at matche dine ønsker og behov?

I Sydbank Nr. Lyndelse kan du stille alle de spørgsmål, du vil, om din daglige økonomi. Og vi har også ét til dig: Hvad kan vi gøre for dig?

Ring til Helle Krogh på 74 37 83 57 og aftal tid til et økonomitjek.